

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS IŠMOKŲ VAIKAMS ĮSTATYMO NR. I-621
12, 17, 21 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIP-2457
IR LIETUVOS RESPUBLIKOS IŠMOKŲ VAIKAMS ĮSTATYMO NR. I-621
9 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIP-2178**

Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2018 m. spalio 17 d. sprendimo Nr. SV-S-928 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 3 ir 9 punktus, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Nepritarti Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 12, 17, 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIP-2457 (toliau – Įstatymo projektas Nr. XIIIP-2457) ir Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIP-2178 (toliau – Įstatymo projektas Nr. XIIIP-2178; toliau kartu – Įstatymų projektai) dėl toliau nurodytų priežasčių:

1. Įstatymų projektų nuostatomis įgyvendinti reikės papildomų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų. Preliminariais skaičiavimais, pritarus Įstatymo projekto Nr. XIIIP-2457 siūlomam teisiniam reguliavimui, globos (rūpybos) išmokos tikslinį priedą gautų apie 1 480 asmenų ir tam 2019 m. reikėtų apie 2,75 mln. eurų. Pritarus Įstatymo projekto Nr. XIIIP-2178 siūlomam teisiniam reguliavimui dėl išmokos besimokančio ar studijuojančio asmens vaiko priežiūrai mokėjimo iki vaikui sukaks dveji metai, šią išmoką papildomai gautų apie 600 asmenų ir tam 2019 m. papildomai reikėtų apie 1,6 mln. eurų. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad „<...> įstatymų leidėjas negali sukurti tokios teisinės situacijos, kai išleidžiamas įstatymas arba kitas teisės aktas, kuriam įgyvendinti reikia lėšų, bet tokių lėšų neskiriama arba jų skiriama nepakankamai“ (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas „Dėl kai kurių teisės aktų, kuriais reguliuojami valstybės tarnybos ir su ja susiję santykiai, atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai ir įstatymams“). Be to, Konstitucinis Teismas yra nurodęs, kad „teisės norma, kuria valstybė prisiima atitinkamą įsipareigojimą, <...> turi būti paremta materialiniais ir finansiniais ištekliais“ (Konstitucinio Teismo 1996 m. lapkričio 12 d. nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų“ 8 straipsnio penktosios dalies ir 19 straipsnio pirmosios dalies normų atitikimo Lietuvos Respublikos Konstitucijai“). Siekiant užtikrinti, kad valstybė tinkamai vykdytų jau priimtus finansinius įsipareigojimus (didinti išmokos vaikui dydį, didinti mokinių nemokamam maitinimui ir paramai mokinio reikmenims įsigyti skiriamų lėšų dydį ir pan.), nepažeistų fiskalinės drausmės taisyklių, nustatytų Lietuvos Respublikos

fiskalinės drausmės įstatyme, ir nenukryptų nuo Lietuvos stabilumo 2018 metų programoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. balandžio 25 d. nutarimu Nr. 387 „Dėl Lietuvos stabilumo 2018 metų programos“, nustatytų 2018–2021 m. fiskalinių tikslų, šiuo laikotarpiu priimti papildomų finansinių įsipareigojimų, numatytų Įstatymų projektuose, nebus finansinių galimybių.

2. Įstatymo projektu Nr. XIIIIP-2457 teikiamo siūlymo – besimokančiam vyresniam kaip 18 metų asmeniui likus gyventi išlaikomam (nemokamai gauna nakvynę, maistą ir kitas paslaugas) globėjo (rūpintojo) šeimoje, globos (rūpybos) išmoką mokėti ne pačiam asmeniui, o jį išlaikančiam buvusiam globėjui (rūpintojui) fiziniam asmeniui – įgyvendinti nėra teisinių ir praktinių galimybių. Vienas iš Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 3.255 ir 3.258 straipsniuose nurodytų vaiko globos (rūpybos) pabaigos pagrindų – vaikas sulaukia pilnametystės. Vaikui įgijus visišką civilinį veiksnumą, jo globa (rūpyba) pasibaigia, kaip ir jo globėjo (rūpintojo) teisės ir pareigos. Todėl disponavimą buvusiam globotiniui išlaikyti skirtomis valstybės lėšomis perduoti fiziniam asmeniui nebūtų teisiškai pagrįsta ir tikslinga. Pažymėtina, kad pagal CK 3.275 straipsnį nepilnamečiam globojamam vaikui išlaikyti skirtomis lėšomis globėjas privalo disponuoti tik dėl vaiko interesų, negali jų naudoti asmeniniams ar trečiųjų asmenų poreikiams. Tokie reikalavimai negalėtų būti taikomi pilnametystės sulaukusių šeimoje globojamų vaikų gaunamoms lėšoms. Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatyme nustatytas globos (rūpybos) išmokos mokėjimo reguliavimas šeimynoms, globos centrams ar socialinės globos įstaigoms, kuriose lieka gyventi pilnametystės sulaukęs buvęs globotinis, siejamas su galimybe jiems gauti socialines paslaugas, priežiūrą, atitinkančią socialinę globą ir vaikų priežiūros organizavimą reguliuojančių teisės aktų reikalavimus, kurie globos (rūpybos) šeimoje atveju netaikomi. Pasibaigus vaiko globai (rūpybai), buvęs globėjas (rūpintojas) fizinis asmuo neprivalo išlaikyti buvusio pilnamečio globotinio, kuris, pasibaigus globai (rūpybai), lieka gyventi jo šeimoje, ir teikti nakvynę, maistą ir kitas paslaugas. Beje, vaiko globą (rūpybą) reguliuojantys teisės aktai neapibrėžia termino ir nenustato, iki kokio amžiaus vyresnis kaip 18 metų asmuo gali likti gyventi pas buvusį globėją (rūpintoją) fizinį asmenį.

Ministras Pirmininkas

Socialinės apsaugos ir darbo ministras

Lietuvos Respublikos
socialinės apsaugos ir darbo ministras
Andrius Kukuraitis

Teisės skyriaus patarėja
Antanė Bertauskienė
Antanė Bertauskienė
2018-12-12

Asmenų priėmimo ir
dokumentų valdymo skyriaus
stilistė
Angelė Rukšėnienė
Angelė Rukšėnienė
2018-12-12